บทคัดย่อ

ลักษณะการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากการใช้รถจักรยานยนต์ในเด็กและเยาวชนไทย ระหว่างวันที่ ๑ มิถุนายน-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗

กาญจนีย์ ดำนาคแก้ว, พิมพ์ภา เตชะกมลสุข,อนงค์ แสงจันทร์ทิพย์ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: การบาดเจ็บและเสียชีวิตจากรถจักรยานยนต์ เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศ จาก รายงานเฝ้าระวังการบาดเจ็บของสำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ พบเกิดอุบัติเหตุ จราจรร้อยละ ๔๖.๕๒ ของการบาดเจ็บทั้งหมด ในจำนวนนี้เด็กและเยาวชนไทยบาดเจ็บจากอุบัติเหตุจราจร ร้อยละ ๕๑.๒๒ โดยเกิดจากรถจักรยานยนต์ บาดเจ็บร้อยละ ๘๖.๖๒ และเสียชีวิต ร้อยละ ๗๔.๓๑ วัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุและลักษณะการบาดเจ็บและเสียชีวิต จากการใช้รถจักรยานยนต์ในเด็กและเยาวชนไทย และเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการวางแผนควบคุมป้องกัน การเกิดอุบัติเหตุจากการใช้รถจักรยานยนต์ในเด็กและเยาวชนไทย

<u>วิธีการศึกษา</u>: เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ในกลุ่มผู้บาดเจ็บจากการใช้รถจักรยานยนต์ อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง ยี่สิบห้าปีบริบูรณ์เข้ารับการรักษาที่ห้องอุบัติเหตุและฉุกเฉินภายใน ๗ วันหลังการเกิดอุบัติเหตุในโรงพยาบาล เครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บ ๙ แห่ง กระจายทุกภาค ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน–๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ โดยการ สัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดย โปรแกรม Epi info version ๓.๒

<u>ผลการศึกษา</u>: มีผู้บาดเจ็บรวม ๓,๒๐๘ ราย เสียชีวิต ๓๓ ราย อัตราป่วยตายร้อยละ ๑.๐๓ เป็นผู้ขับขี่ ๒,๓๔๘ ราย ร้อยละ ๗๓.๑๙ เสียชีวิต ๒๗ ราย อัตราป่วยตายร้อยละ ๑.๑๕ ผู้ขับขี่ส่วนใหญ่อายุ ๑๕–๒๕ ปี ร้อยละ ๘๗.๙๕ อายุน้อยที่สุด ๙ ปี ไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ร้อยละ ๕๙.๖๕ รถจักรยานยนต์ที่ใช้ได้มาจากพ่อแม่หรือญาติ ซื้อให้ ร้อยละ ๕๐.๖๔ ส่วนใหญ่มีเครื่องยนต์ขนาดกลาง (๑๐๐-๑๕๐ ซีซี) ร้อยละ ๙๔.๕๔ พบมีการขับขี่รถที่มี การต่อเติมและดัดแปลงรถ ตั้งแต่อายุ ๑๑ ปี บริเวณที่เกิดอุบัติเหตุเป็นถนน ๒ ช่องจราจร ร้อยละ ๗๔.๔๒ การเกิดอุบัติเหตุมีคู่กรณี ร้อยละ ๕๐.๕๕ ที่อายุผู้ขับขี่ ๑๖ ปีสูงสุด ผู้ขับขี่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ ๑๖.๕๗ และอายุน้อยที่สุด ๑๓ ปี ผู้ขับขี่ไม่สวมหมวกนิรภัยบาดเจ็บที่ศีรษะ ร้อยละ ๗๕.๓๕ ผู้โดยสารไม่สวม สูงสุด ร้อยละ ๘๔.๓๔ บาดเจ็บที่ศีรษะอย่างรุนแรง Glasgow Coma Score <=๘ ร้อยละ ๑๒.๐๕ ผู้ขับขี่สวม หมวกนิรภัยบาดเจ็บที่ศีรษะ ร้อยละ ๑๕.๖๖ บาดเจ็บที่ศีรษะอย่างรุนแรง Glasgow Coma Score <=๘ ร้อยละ ๒.๒๗ ควรนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการเสนอแนะวางแผนการป้องกันและควบคุมการเกิดอุบัติเหตุจากการ ใช้รถจักรยานยนต์ในเด็กและเยาวชน

<u>คำสำคัญ</u>: ระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บ, บาดเจ็บที่ศีรษะ, รถจักรยานยนต์

Abstract

Motorcycle related injuries in Thai Children and adolescent during the period of June 1 - July 31, 2014

<u>Authors</u> Kanjanee Dumnakkaew, Pimpa Techakamolsuk, Anong Sangjantip Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health, Thailand

Injuries and deaths related to motorcycles are one of the major public health problems in Thailand. In 2013, reports from the injury surveillance system in the Bureau of Epidemiology, Ministry of Public Health showed that 46.52% of injuries were caused by road traffic accidents. Of which, 51.22% were young people and 86.62% of them involved with motorcycle during the accident. In addition, 943 out of total 1,269 deaths were due to motorcycle-related road traffic accidents. Thus, the Bureau of Epidemiology conducted a descriptive study, aiming to determine the factors associated with injuries and deaths among young motorcyclists in Thailand, and provide prevention and control measures efficiently. The study population included the injured motorcycle riders and their passengers who were aged up to 25 years and admitted in the emergency room of nine sentinel sites under injury surveillance within seven days after the accident during June 1 - July 31, 2014. Data were collected by interview and analyzed by Epi Info version 3.2. Among total 3,208 injured cases, 33 died and case fatality rate was 1.03%. There were 27 fatalities out of 2,348 drivers and case fatality rate was 1.15%. The youngest motorcyclist was 9 years old, with the range of 15-25 years. Risk behavior of the injured cases included driving without a valid motorcycle license (87.95%), motorcycles available from their parents or relatives (59.65%), medium engine (100-150 cc) of motorcycles (50.64%), modification of motorcycle machine used for 11-25 years (94.54%), two-lane road accident (74.42%), having parties with the driver aged 16 years (50.55%), drinking alcohol (16.57%), driver not wearing helmet (75.35%) and passenger not wearing the helmet (91.06%). The drivers who were not wearing helmet had head injuries (84.34%) and severe injuries (12.05%) with Glasgow Coma Score less than 8. However, only 15.66% of the riders with helmet had head injuries and 2.27% had severe injuries with Glasgow Coma Score less than 8. This information can be useful to propose a plan for prevention and control of motorcycle-related accidents among children and adolescent in Thailand.

Keywords: injury surveillance system, head injuries, motorcycle